

การพัฒนาคู่มือครูที่ปรึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3

The Development the Teacher's Manual Counselors of Schools under Secondary
Educational Service Area Office 11 in Campus Surat Thani 3.

เลอพงศ์ มณีฉาย^{*}, บรรจง เจริญสุข^{**} และ นัจจรี เจริญสุข^{***}

Lerphong Maneechai, Bunjong Jaroensuk and Natjaree Jaroensuk

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปรึกษาพัฒนาคู่มือครูที่ปรึกษา และประเมินความเหมาะสมของคู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 วิจัยดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ศึกษาสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปรึกษากลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูผู้สอน จำนวน 217 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือวิจัยใช้แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 การพัฒนาคู่มือครูที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และการประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของคู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียน โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 10 คน ครูผู้สอน จำนวน 30 คน โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปรึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานด้านการพัฒนานักเรียน ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษาและด้านการมีปฏิสัมพันธ์ตามลำดับ ผลการประเมินพัฒนาคู่มือครูที่ปรึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความสอดคล้องของคู่มือ พบว่า คู่มือมีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน สามารถนำไปใช้ได้ และผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือครูที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ คือ ด้านการนำไปใช้ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษาด้านการออกแบบ และ ด้านรูปเล่มตามลำดับ¹

คำสำคัญ: ครูที่ปรึกษา, คู่มือครูที่ปรึกษา

^{*} นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

^{**} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ประธานกรรมการที่ปรึกษา

^{***} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กรรมการที่ปรึกษา

Abstract

The purpose of this research were to study the performance of teacher's counselors, to develop the teacher's manual counselor, and to assess the suitability of the teacher's manual counselor of the school under Secondary Educational Service Area Office 11 in Campus Surat Thani 3. The method of the research into 3 steps. The first :to study the performance of teacher's counselors. The sample were 217 teachers by simple random sampling. The instrument of research used the questionnaire. The reliability of the questionnaire was 0.98. The second :to develop the teacher's manual counselor, Check the accuracy of the content is completed by 5 experts to evaluate the consistency and appropriateness of the manual and the right consistency teacher's counselor of the school. By the sample were 10 school administrator and 30 teachers evaluate appropriate data analysis. Using basic statistics such as mean and standard deviation.

The research results were as follows: the performance of teacher's counselors. Overall and each aspects were at medium. Ranging from high to low is on assistance and coordination development of students, guidance and counseling And the interaction respectively the evaluation guide teacher adviser by the experts, the evaluation of the consistency of the manual. The manual is appropriate and consistent, can be used. And the assessment of the suitability of a teacher's manual counselor. Overall rating were at the highest level. Ranging from high to low is the application, the content, the language used in design and in book form, respectively.

Keywords : Teachers, counselors, consultants, teacher's guide

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 ระบุว่ารัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม ด้านการศึกษา พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2550, 23-24)

การจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และมาตรา 24 กำหนดให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาและหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (ราชกิจจานุเบกษา, 2553 , 7-8)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ได้กำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับนักเรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และ ปฏิบัติตน ตาม หลัก ธรรม ของ พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกายมีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์

และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 , 5)

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกายจิตใจสติปัญญาความสามารถมีคุณธรรมจริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้นนอกจากดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้วการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งด้านการสื่อสารเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้วในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกันเป็นต้นว่าปัญหาด้านเศรษฐกิจปัญหาการระบาดของสารเสพติดปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ความวิตกกังวลความเครียดมีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้องดังนั้นภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้นั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนโดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและความเมตตาที่มีต่อศิษย์และความภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เจริญเติบโตองงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต, 2551, 1)

ครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายและแต่งตั้งจากผู้บริหารให้ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลนักเรียนนักศึกษาจำนวนหนึ่งในการเรียนด้านส่วนตัวด้านสังคมตลอดจนให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อพบปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเป็นสาเหตุทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จทางด้านศึกษาด้านการปรับตัวในการดำรงชีวิตในสถานศึกษาและด้านอื่นๆทั้งนี้เพื่อนักเรียนได้รับโอกาสต่างๆที่ดีในขณะที่อยู่ในสถานศึกษา ซึ่ง ปรีศนา จันทศักดิ์

(2555 ,1)กล่าวถึงครูที่ปรึกษาว่าเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายและแต่งตั้งจากผู้บริหารให้ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลนักเรียนนักศึกษาในด้านการเรียนด้านส่วนตัวด้านสังคมตลอดจนให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนนักศึกษาพบปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเป็นสาเหตุทำให้ไม่ประสบความสำเร็จด้านการศึกษาด้านการปรับตัวในการดำรงชีวิตในสถาบันการศึกษาและด้านอื่นๆ

สินชัย เอื้องสุวรรณ. (2549, 15) ได้กล่าววาทะหน้าที่ของครูที่ปรึกษาควรมีความรักสอนให้นักเรียนเป็นคนดีซื่อสัตย์สุจริตให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเพื่อนที่อ่อนแอกว่าให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และครูต้องเข้าใจธรรมชาติของลูกศิษย์เรื่องของครูที่ปรึกษาคือ ครูที่ปรึกษาจะต้องได้รับการ “ฝึกอบรม” ทั้งในช่วง per - service และในช่วง In - service อย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและติดตามสถานการณ์รวมถึงปัญหาได้อย่างทันท่วงทีการให้คำปรึกษาควรจัดทำทั้งระบบการให้คำปรึกษาเป็นทีมและรายบุคคลควรต้องมีการ “วิจัย” หรือ “ติดตาม” ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาและนำผลการศึกษานั้นๆมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อระบบการให้คำปรึกษาระบบการให้คำปรึกษาและแนะแนวความต้องการกระทำให้เชิงรุกการให้คำปรึกษาและแนะแนวควรจะเป็นภารกิจหนึ่งที่เด่นชัดโดยอาจกำหนดรวมอยู่ในภารกิจการเรียนการสอนหรือภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การให้ความรู้แก่ครูที่ปรึกษาโดยการให้ศึกษาด้วยตนเองสามารถใช้สื่อได้หลายประเภทเช่นเทปโทรทัศน์เทปเสียงโปรแกรมคอมพิวเตอร์สไลด์ประกอบเสียงเป็นต้นแต่สื่อดังกล่าวใช้ต้นทุนในการผลิตสูงและขั้นตอนในการผลิตต้องอาศัยผู้ที่มีความชำนาญในการผลิตสื่อแต่ละประเภทตลอดจนมีความยุ่งยากและข้อจำกัดบางประการในการใช้ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้สื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ซึ่งขั้นตอนในการผลิตไม่ยุ่งยากราคาประหยัดมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้สะดวกในการนำไปใช้และสามารถนำไปศึกษาได้ทุกเวลาทุก

สถานที่ตามความต้องการของผู้เรียนซึ่ง ประจักษ์ เลขตะระโก (2555, 14) กล่าวว่า การจะทำให้ นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะตามเจตนารมณ์ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้นั้นจะต้องมีผู้ที่คอยอบรมสั่งสอนคอยให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางที่ดีที่ถูกต้องให้กับนักเรียนนอกจากบิดามารดาและผู้ปกครองที่ไม่มีเวลาที่จะให้การอบรมอยู่ดูแลอย่างใกล้ชิดแล้วผู้ที่จะมีบทบาทนี้คงหนีไม่พ้นครูที่เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนนักศึกษาและยังเป็นบุคคลที่สังคมคาดหวังเอาไว้ว่าจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการอบรมสั่งสอนให้บุตรหลานของตนให้เป็นผู้จบการศึกษาตรงตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมคือเป็นคนดีคนเก่งและมีความสุขในสถานศึกษาจะมีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สถานศึกษาจะมีคำสั่งให้ทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำในด้านต่างๆทั้งด้านวิชาการด้านคุณธรรมจริยธรรมให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนนักศึกษาเปรียบเสมือนเป็นบิดามารดาอีกคนหนึ่ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 จัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จากการดำเนินการจัดการศึกษาในการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าสามารถดำเนินการด้านปริมาณตามนโยบายขยายโอกาสโดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11, 2555, 1) ปัญหาและอุปสรรคในการให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา พบว่า ครูที่ปรึกษาขาดความรู้เรื่องการใช้แบบประเมินและกังวลว่าจะไม่สามารถจัดทำข้อมูลได้ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์ทั้งหมดครูที่ปรึกษามีงานมากและต้องดูแลนักเรียนจำนวนมากอยู่แล้วครูที่ปรึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญต่อข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนจึงไม่ได้วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนอย่างแจ่มชัดครูที่ปรึกษาไม่สามารถทำให้นักเรียนไว้วางใจได้เนื่องจากครูบางคนขาดจรรยาบรรณเช่นชอบนำความลับของนักเรียนไป

เปิดเผยครูที่ปรึกษาขาดทักษะในการช่วยเหลือ
นักเรียนครูไม่มีเวลาเพียงพอในการจัดกิจกรรมซ่อม
เสริมเอกสารเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมี
จำนวนมากซ้ำซ้อนและต้องทำหลายครั้งระเบียบ
สละยังไม่มีรูปที่ชัดเจนข้อมูลมากทำไม่ทันภาษาที่
ใช้นักเรียนไม่เข้าใจเช่นคำว่าศักยภาพสถานภาพ
สมรส เป็นต้นทำให้นักเรียนกรอกข้อมูลไม่ถูกต้อง
ครูที่ปรึกษาต้องตรวจข้อมูลซ้ำทุกส่วนทำให้
เสียเวลามากเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนไม่ชัดเจน
ข้อมูลเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนกับแบบสรุปผล
การคัดกรองไม่สัมพันธ์กันทำให้ไม่สามารถลงข้อมูล
และวิเคราะห์ได้นักเรียนบางคนให้ข้อมูลไม่ตรงกับ
สภาพความเป็นจริงผู้ปกครองไม่ให้ข้อมูลอย่าง
แท้จริงเพราะกลัวว่าครูจะจับผิดนักเรียนผู้ปกครอง
ไม่มีแนวทางแก้ไขนักเรียนไม่สามารถคุมนักเรียน
ของตนเองได้จึงยกภาระการแก้ไขนักเรียนให้ครู
ช่วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการให้
คำปรึกษาของครูที่ปรึกษาเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับ
ครูทั้งในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนตาม
แนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ
(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐานตลอดจนนโยบายที่เกี่ยวกับ
การดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่ง
ถือว่าครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญใน
การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนประกอบกับบุคลากรใน
โรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่และผู้เกี่ยวข้องได้ให้
ความสนใจและเห็นถึงความจำเป็นดังกล่าวผู้วิจัย
จึงสนใจที่จะพัฒนาคู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 เพื่อใช้เป็นสื่อ
ในการศึกษาด้วยตนเองซึ่งช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้มี
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาผู้เรียนเป็น
รายกรณีและสามารถทำการศึกษาผู้เรียนเป็นราย
กรณีได้ซึ่งจะทำให้ครูได้รู้จักและเข้าใจผู้เรียนได้
อย่างละเอียดลึกซึ้งมีแนวทางในการให้ความ
ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

ตลอดจนนำผลของการศึกษาผู้เรียนเป็นรายกรณี
ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้อง
กับความสามารถความถนัดและส่งเสริมผู้เรียนให้
ได้รับการพัฒนาตนเองตามศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของ
ครูที่ปรึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3
2. เพื่อการพัฒนาคู่มือครูที่ปรึกษาของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของคู่มือครู
ที่ปรึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3

ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น
2 ส่วน ได้แก่

1.1 เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติ
หน้าที่ของครูที่ปรึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย
ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนา
นักเรียนด้านการมีปฏิสัมพันธ์ และด้านการ
ให้ความช่วยเหลือและประสานงาน

1.2 เนื้อหาที่นำมาพัฒนาคู่มือครูที่
ปรึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับครูที่ปรึกษามี
เนื้อหาประกอบด้วย ความหมายของครูที่ปรึกษา
บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาคุณสมบัติของครูที่
ปรึกษาของครูที่ปรึกษาจรรยาบรรณของครูที่

ปรึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา

ตอนที่ 2 ทักษะการให้คำปรึกษามีเนื้อหาประกอบด้วย ทักษะการให้คำปรึกษารายบุคคลและทักษะการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ตอนที่ 3 กรอบแนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีเนื้อหาประกอบด้วย ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแนวคิดหลักการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 497 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 217 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, 608 อ้างถึงในพิสนุ พองศรี, 2552, 109) ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย ด้วยวิธีการจับฉลาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3

3. ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการใช้คู่มือครูที่ปรึกษาของ

โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3

สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3

1. ผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปรึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานรองลงมาคือ ด้านการพัฒนานักเรียนด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษาและด้านการมีปฏิสัมพันธ์ตามลำดับ พิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ คือ ให้คำแนะนำเรื่องอันตรายจากยาเสพติดและไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับข้อตกลงให้กับนักเรียนและให้คำแนะนำในการวางตัวให้เหมาะสมกับวัยในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

1.2 ด้านการพัฒนานักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ คือ สอดแทรกความรู้ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ บันทึกการให้คำปรึกษาและการพบนักเรียนเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนานักเรียน และแนะนำให้นักเรียนใช้ความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

1.3 ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้ คือพบนักเรียนทุกวันเพื่อแจ้งข่าวสารและให้ คำปรึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ให้ กำลังใจนักเรียนเมื่อประสบปัญหาหรือท้อแท้ และ ติดตามนักเรียนที่ขาดเรียนเกิน 1 สัปดาห์จาก เพื่อนๆ หรือผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

1.4 ด้านการให้ความช่วยเหลือและ ประสานงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ คือแนะนำและประสาน สถานที่บำบัดยาเสพติดให้นักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูง ที่สุด รองลงมาคือ แนะนำและติดต่อแหล่งฝึกงาน ที่เหมาะสมให้กับนักเรียนและติดต่อประสานงาน กับครูผู้สอนหากทราบว่านักเรียนมีปัญหาในวิชาที่ เรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาคู่มือครูที่ปรึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3

การพัฒนาคู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยผู้วิจัยได้ ดำเนินการจัดทำเนื้อหาสาระตามโครงร่างที่ได้มี การปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อ จัดทำเนื้อหาสาระของคู่มือเรียบร้อยแล้วจึงได้นำ คู่มือที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหาอีกครั้งหนึ่ง ผลการตรวจสอบคู่มือครูที่ ปรึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขต สุราษฎร์ธานี เขต 3 ฉบับร่างก่อนนำคู่มือไปใช้โดย ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านเป็นผู้ประเมินค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) พิจารณาความเหมาะสม ความ สอดคล้องและความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ของ เนื้อหาในคู่มือ วิเคราะห์ข้อมูลซึ่งผลการประเมิน คู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความ สอดคล้องของคู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียน โดย

หาค่าดัชนีความสอดคล้องของคู่มือ (IOC) นั้น พบว่า ความสอดคล้องของคู่มือในทุกข้อมีค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 แสดงว่าคู่มือ มีความเหมาะสมและสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของ คู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยา เขตสุราษฎร์ธานี เขต 3

1. ความเหมาะสมของคู่มือครูที่ปรึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และ อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านการนำไปใช้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา และด้านรูปแบบมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สามารถสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านเนื้อหา โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ใ นระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ เรียงตามลำดับคือ ตัวอย่างและแบบฟอร์มสามารถ นำไปใช้ปฏิบัติจริงได้กับความเหมาะสมของ ตัวอย่างประกอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา กับความถูกต้อง ของเนื้อหา และเนื้อหาของคู่มือการฝึกอบรม ครอบคลุมวัตถุประสงค์ กับการจัดลำดับชั้น นำเสนอเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

1.2 ด้านการใช้ภาษา โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ เรียง ตามลำดับคือ ความถูกต้องของเนื้อหาตามหลัก วิชาการกับภาษาที่ใช้อ่านแล้วเข้าใจง่ายมีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด และความเหมาะสมของภาษามีค่าเฉลี่ยต่ำ ที่สุด

1.3 ด้านการออกแบบ โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ใ นระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียง ตามลำดับคือ ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร

กับความเหมาะสมของภาพประกอบมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ แบบอักษรที่ใช้นำเสนอเนื้อหาอ่านง่าย และความชัดเจนของภาพประกอบมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

1.4 ด้านรูปเล่ม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ เรียงตามลำดับคือ รูปเล่มของคู่มือการฝึกอบรมดึงดูดความสนใจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และความเหมาะสมของขนาดเล่ม กับความเหมาะสมในการจัดวางตัวอักษรมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

1.5 ด้านการนำไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือคู่มือมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์กับครูผู้สอน กับคู่มือมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการจัดทำคู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า มีผู้ข้อเสนอแนะในการจัดทำคู่มือคือ ควรจัดทำแบบสังเกตแบบด้วยเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสังเกตให้เป็นแนวทางเดียวกันของครูผู้สอนจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ หากแบบฟอร์มที่จัดทำขึ้นมีวัตถุประสงค์ให้นำไปใช้จริงไม่ควรใส่กรอบหรือลวดลายใดๆ เพื่อความเหมาะสมของทางราชการและการจัดรูปแบบของรูปเล่ม เช่น การจัดหน้ารูปเล่ม หน้า หลัง ควรให้ตรงกันจำนวนน้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปรึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ คือด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานรองลงมาคือ ด้านการพัฒนา

ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนและยังมีการกำหนดหน้าที่ของครูที่ปรึกษาว่าด้วยระเบียบการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2552 ทำให้ครูที่ปรึกษาต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของครูที่ปรึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ เลขตะระโก (2555, 61) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของครูและนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพวังสะพุงต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาปีการศึกษา 2554 ที่พบว่า ครูและนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพวังสะพุงมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาปีการศึกษา 2554 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การพัฒนาคู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 เป็นผลจากการประเมินคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ ที่ประเมินความสอดคล้องของพัฒนาการพัฒนาคู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคู่มือ (IOC) นั้นพบว่า ความสอดคล้องของคู่มือในทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 แสดงว่าคู่มือมีความเหมาะสมและสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิราพร ไสตรโยม (2555, 42-43) ที่กล่าวว่า คู่มือที่ดีสามารถช่วยให้ครูเข้าใจลักษณะเนื้อหาวิชา ขอบข่าย หรือสิ่งที่จะสอน ได้กระจ่างและเด่นชัด เช่น มองเห็นโครงร่างของงานสอนทั้งหมด หรืออาจกล่าวอย่างย่อได้ว่าช่วยให้ครูเกิดโมทัศน์กับงานที่จะสอนช่วยให้ครูสามารถดำเนินตามแนวทางและขั้นตอนนั้นๆ ได้ดี โดยที่ครูสามารถดัดแปลงและยืดหยุ่นได้เอง ไม่เป็นการให้แนวทางแบบบังคับ ดังนั้นแนวทางแห่งการเสนอแนะจึงเปิดโอกาสให้ผู้สอนสามารถปฏิบัติได้คล่องตัวขึ้น กิจกรรมที่เสนอแนะหรือกำหนดไว้ ควรมีการทดลองใช้กับเด็กวัยนั้นๆ ว่าเด็กสนใจปฏิบัติได้ จึงควรให้มีโอกาสและเลือกได้บ้างแนวการเขียนเน้นแนวปฏิบัติที่มุ่งไปสู่เป้าหมายอย่างต่อเนื่อง นั่นคือมีจุดเน้นย้ำไป

ทางเดียวกัน เช่น มุ่งฝึกงานกลุ่ม ทำงานเป็นกลุ่มก็ฝึกอย่างต่อเนื่อง จนเด็กมีแนวทาง ได้แนวทางแล้ว จึง ฝึกเป็นรายบุคคล เป็นต้นความแปลกใหม่ของกิจกรรมและวิธีสอน ควรส่งเสริมแก่ผู้ปฏิบัติโดยค่อยเป็นค่อยไป มิได้กระจายให้แนวใหม่ทั้งหมด แต่การใช้แนวปฏิบัตินั้นๆ ต้องเป็นทางปฏิบัติได้และได้ผลด้วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือพยายาม สอดแทรกสิ่งแปลกและใหม่ที่ละน้อยดีกว่าที่จะใหม่ ใช้วิธีการใหม่เลยทีเดียวทั้งรูปแบบและวิธีการที่เป็นแนวในการเขียนต้องคงรูปแบบและขั้นตอนไว้ โดยสม่ำเสมอเพื่อสะดวกแก่การใช้ การเปิดอ่าน ค้นคว้า และอื่น ๆ

3. ความเหมาะสมของการพัฒนาคู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับคือ ด้านการนำไปใช้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา และด้านรูปแบบมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 ที่สร้างขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่ครู ผู้บริหาร ได้เป็นอย่างดีสามารถสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา สำหรับการจัดการเรียนการสอนและแนวทางการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมมาตร สุรัสวดี จินดาเนตร (2553, 24) ที่กล่าวว่า คู่มือเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการของผู้ใช้ให้สามารถดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกันให้มากที่สุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดารักษ์พงศ์ อภิรักษ์กุล (2557, 67-69) ได้ศึกษาการพัฒนา คู่มือครูที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาด้านชีวิตและสังคมแก่นักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา ที่พบว่าความเหมาะสมของคู่มือมีความเหมาะสมทุกรายการ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรประชุมชี้แจงทำความเข้าใจการใช้คู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3

2. ควรมีการกำกับติดตามและนิเทศการใช้คู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 เพื่อให้มีความเป็นปัจจุบันถูกต้องสะดวกและรวดเร็ว

3. ควรมีการติดตามและประเมินผลก่อนและหลังการใช้คู่มือครูที่ปรึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สหวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เขต 3 เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2551). **คู่มือการสร้างเครือข่ายการดูแลนักเรียนสำหรับบุคลากรสถานศึกษาและบุคลากรสาธารณสุข**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิราพร ไสตรโยม. (2555). **การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนยุคศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1**. ภาคนิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ปรีศนา จันทศักดิ์. (2555). **คู่มือการให้คำปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี**. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประจักษ์ เลขตะระโก. (2555). **การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของครูและนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังสะพุง ต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา ปีการศึกษา 2554**. วิทยาลัยการอาชีพวังสะพุง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. เล่ม 127 ตอนที่ 45 ก/หน้า 1/22 กรกฎาคม 2553.
- _____. (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550**. เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก 20 สิงหาคม 2550.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ:ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สินชัย เอื่องสุวรรณ. (2549). **บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา**. ค้นเมื่อ สิงหาคม 8, 2559, จาก <http://banburee.psu.ac.th/staffair/laws/pur>.
- สุรัสวดี จินดาเนตร. (2553). **การพัฒนาคู่มือการสอนโครงงานคณิตศาสตร์ สำหรับครู ในช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุตารักษ์พงศ์ อภิรักษ์กุล. (2557). **การพัฒนาคู่มือครูที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาด้านชีวิตและสังคมแก่นักเรียน โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา**. ภาคนิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11. (2555). **ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11**. สุราษฎร์ธานี: ผู้แต่ง.